Sygn. akt II Ns 3206/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. B. wniósł o zabezpieczenie spadku po D. B., zmarłej dnia 23 marca 2013 roku, ostatnio stale zamieszkałej w B. przy ulicy (...), poprzez nakazanie wpisania stosownego ostrzeżenia w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...), położonej w B. przy ulicy (...), a mianowicie o niezgodności stanu prawnego z niej wynikającego z rzeczywistym stanem prawnym oraz złożenie do depozytu sądowego środków pieniężnych wchodzących w skład spadku.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że w skład spadku po D. B. wchodzi opisana powyżej nieruchomość oraz środki pieniężne w kwocie 222.000 złotych otrzymane przez spadkodawczynię z tytułu spadku po I. D.. Twierdził, że uczestnik postępowania W. B. wydatkuje środki pieniężne należące do spadku m.in. dokonując remontów budynku mieszkalnego znajdującego się na przedmiotowej nieruchomości. Środki pieniężnej jego zdaniem znajdowały się na rachunku bankowym spadkodawczyni, z którego zostały wypłacone przez W. B. w dniu 16 października 2012 roku. Ponadto, jak twierdził, uzyskał informację, że uczestnik postępowania W. B. zamierza zawrzeć umowę darowizny z uczestnikiem postępowania A. B., której przedmiotem miała być ww. nieruchomość. Według wnioskodawcy wskazuje to na istnienie realnego zagrożenia naruszenia rzeczy wchodzących w skład masy spadkowej, a w szczególności wydatkowania środków pieniężnych (k.2-3).

Po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 11.12.2013 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o nakazanie wpisanie ostrzeżenia w księdze wieczystej nr (...) o roszczeniu wnioskodawcy M. B. dotyczącym nakładów poczynionych przez spadkodawczynię na majątek odrębny W. B., które to nakłady wchodzą w skład spadku po D. B. w kwocie około 40.000 złotych (k.234).

Ze złożonego odpisu z księgi wieczystej nr (...) oraz kopii aktu notarialnego sporządzonego w dniu 3 stycznia 1964 roku wynika, że użytkownikiem wieczystym nieruchomości oznaczonej numerem geodezyjnym (...) położonej w B. przy ulicy (...) jest uczestnik postępowania W. B. - majątek osobisty (k.4-6v, 84-86v).

Uczestnik postępowania W. B. w odpowiedzi na wniosek o zabezpieczenie spadku wniósł o oddalenie wniosku. Przyznał, że spadkodawczyni D. B. miała zgromadzone środki finansowe na rachunku bankowym w wysokości 222.911,70 złotych uzyskana w wyniku dziedziczenia po I. D., przy czym dokonała zapłaty podatku od spadku i darowizn w wysokości 42.369 złotych. Wskazał, że w dniu 16 października 2012 roku spadkodawczyni udzieliła mu pełnomocnictwa do dysponowania powyższymi środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku bankowym nr (...). Wyjaśnił, że w oparciu o udzielone pełnomocnictwo część pieniędzy przekazał synom M. B. i A. B., a także na leczenie D. B. i na remont domu położonego w B. przy ulicy (...). Według jego wyliczeń, ogółem remont domu, jak i koszty leczenia spadkodawczyni wyczerpały kwotę jaką spadkodawczyni otrzymała tytułem spadku. Na rozprawie w dniu 13 listopada 2013 roku stwierdził, że nie posiada już kwoty jakiej zabezpieczenia zażądał wnioskodawca. Wskazał, że dysponuje tylko środkami na bieżące utrzymanie w kwotach 2.000 – 5.000 złotych. Wniósł o oddalenie wniosku o wpis w księdze wieczystej, albowiem jego zdaniem nie zostały wykazane nakłady spadkodawczyni na majątek osobisty uczestnika (k.31-33).

Uczestnik postępowania A. B. wniósł o oddalenie wniosku (k.213).

W toku niniejszego postępowania, w dniu 25 września 2013 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt II Ns 2190/13 stwierdził, że spadek po D. B. zmarłej dnia 23 marca 2013 roku na podstawie ustawy nabyli: mąż W. B. w 1/3 części, syn M. B. w 1/3 części, syn A. B. w 1/3 części (k.20 akt sprawy o sygn. II Ns 2190/13 Sądu Rejonowego w Białymstoku).

SĄD USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE

Wniosek M. B. o zabezpieczenie spadku był co do zasady uzasadniony.

Jak wynika z treści przepisu art. 634 kpc, spadek zabezpiecza się, gdy z jakiejkolwiek przyczyny grozi naruszenie rzeczy lub praw pozostałych po spadkodawcy, zwłaszcza przez usunięcie, uszkodzenie, zniszczenie, albo nieusprawiedliwione rozporządzenie.

Z przepisu art. 635 § 2 kpc wynika z kolei, że w legitymację czynną do złożenia wniosku o zabezpieczenie spadku posiada m.in. każdy kto uprawdopodobni, że jest spadkobiercą.

Wnioskodawca uprawdopodobnił, że jako syn spadkodawczyni D. B. jest jej spadkobiercą ustawowym, co potwierdzają złożone w sprawie kopie aktów stanu cywilnego, a przede wszystkim potwierdza tę okoliczność postanowienie Sądu Rejonowego w Białymstoku zapadłe w dniu 25 września 2013 roku w sprawie o sygn. akt II Ns 2190/13, które uprawomocniło się z dniem 17 października 2013 roku.

Wnioskodawca uprawdopodobnił także, że mąż spadkodawczyni – W. B. w sposób samowolnie rozporządził składnikami masy spadkowej. Nie było kwestia sporną pomiędzy zainteresowanymi, że D. B. nabyła tytułem dziedziczenia kwotę 222.911 złotych, którą to kwotę, jak sam potwierdził W. B., dysponował i wydatkował według swego uznania: na podatek od spadku (k. 80), koszty leczenia spadkodawczyni, darowizny na rzecz synów oraz w przeważającej mierze na remonty domu posadowionego na nieruchomości (k. 36-79), której użytkownikiem wieczystym jest W. B.. Powyższe znalazło potwierdzenie w zeznaniach świadka M. B. (k. 152), wyjaśnieniach zainteresowanych: A. B. (k. 148-150, W. B. (k. 150-151), a także w informacjach uzyskanych z Banku (...) Spółka Akcyjna Oddział w B.. Z informacji tych wynika, że W. B. działając z upoważnienia spadkodawczyni przelał kwotę 222.906,71 złotych na własny rachunek bankowy, a następnie z biegiem czasu wypłacał sukcesywnie kolejne kwoty (k.163-210, 215-218).

Powyższe w ocenie Sądu oznacza, że - jak słusznie zresztą zauważył wnioskodawca - zachodzi konieczność zabezpieczenia spadku, jako że istnieje groźba naruszenia rzeczy lub praw pozostałych po spadkodawczyni, zwłaszcza przez usunięcie, uszkodzenie, zniszczenie albo nieusprawiedliwione rozporządzenie. W ocenie Sądu, wnioskodawca ma podstawy aby przypuszczać, że uczestnik postępowania może dokonać zbycia prawa użytkowania wieczystego wskazanej nieruchomości, na która nakłady poczyniła spadkodawczyni.

Wprawdzie zabezpieczenie spadku jest w zasadzie niedopuszczalne w razie objęcia spadku przez spadkobiercę albo objęcia zarządu spadkiem przez wykonawcę testamentu (art. 988 k.c.) lub kuratora spadku (art. 667 § 2), (postanowienie SN z dnia 14 maja 2004 r., IV CK 324/03, LEX nr 585862; postanowienie SN z dnia 30 września 2009 r., V CSK 63/09, LEX nr 558633; postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 521/10, LEX nr 110254), jednakże pomimo objęcia spadku lub ustanowienia zarządu spadkiem zabezpieczenie poszczególnych składników spadku może być potrzebne do chwili uzyskania przez spadkobiercę, wykonawcę testamentu lub kuratora spadku rzeczywistej możliwości objęcia tych składników, jeśli przejściowo pozbawione są one należytej ochrony. (Tadeusz Demendecki, Komentarz LEX do art. 634 Kodeksu postępowania cywilnego, 2013)

Jak stanowi przepis art. 636 kpc środkami zabezpieczenia spadku są: spisanie majątku ruchomego i oddanie go pod dozór, złożenie do depozytu, ustanowienie zarządu tymczasowego, ustanowienie dozoru nad nieruchomością. Zastosowanie jednego z tych środków nie wyłącza zastosowanie innych, równocześnie lub kolejno. Przepisy art. 637 kpc w zw. z §8 ust.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1.10.1991 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczaniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza (Dz. U. z 1991 r., Nr 92, poz. 411 z późn. zm) stanowią, że sąd stosujący zabezpieczenie spadku, może zastosować także środki zabezpieczenia inne aniżeli wymienione w przepisie art. 636 kpc, jeżeli wymaga tego rodzaj rzeczy lub dobro praw objętych zabezpieczeniem. Znajduje to potwierdzenie także w literaturze przedmiotu /zob. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Tom II, T. Ereciński i inn., Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1997, str. 190/, gdzie wskazane zostało, że jeżeli wymaga tego rodzaj praw lub rzeczy, sąd może zastosować także inne środki zabezpieczenia, np. te przewidziane w przepisie art. 747 kpc. Nie ulega wątpliwości Sądu, że można również zastosować środki zabezpieczenia przewidziane w art. 755 § 1 pkt 5 kpc.

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do zabezpieczenia spadku po D. B., nazwisko rodowe B., córce K. i F., zmarłej dnia 23 marca 2013 r. w D., ostatnio stale zamieszkałej w B. ul. (...) poprzez wpisanie w księdze wieczystej (...) prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Białymstoku IX Wydziale Ksiąg Wieczystych dla nieruchomości położonej w obrębie 14 -P. w B. przy ul. (...), oznaczonej jako działka o numerze geodezyjnym (...), o powierzchni 0,0508 ha, będącej w użytkowaniu wieczystym, roszczenie z tytułu nakładów remontowo – budowlanych poniesionych przez spadkodawczynię D. B. w kwocie 40.000 (czterdzieści tysięcy) złotych.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika uczestnika postępowania W. B., wnioskodawca wykazał, że zostały poniesione nakłady z majątku osobistego spadkodawczyni na majątek osobisty W. B.. Zresztą sam W. B. nie kwestionował tego faktu i przedłożył faktury potwierdzające zakup materiałów budowlanych, usług remontowo – budowlanych, instalacji kolektorów słonecznych (k. 36-79)

Jednocześnie w ocenie Sądu brak było podstaw do złożenia kwoty 109.454,38 złotych do depozytu sądowego, albowiem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie jednoznacznie potwierdza, że środki te zostały już wydatkowane. Nie było również podstaw do zastosowania przez Sąd z urzędu innego sposobu zabezpieczenia.

Mając zatem na uwadze wszystko powyższe, Sąd na podstawie w/w przepisów orzekł, jak w sentencji niniejszego postanowienia.